

PLAN VOOR HET NOORDEN

KIEZEN VOOR WAT ÉCHT TELT IN GRONINGEN, FRIESLAND EN DRENTHE

De ChristenUnie kiest voor jouw regio

De ChristenUnie gelooft in de kracht van de regio. Voor belangrijke maatschappelijke opgaven hebben we heel Nederland nodig. Denk aan het oplossen van de grote woningtekorten in delen van het land, maar ook het hebben van voldoende geschikte en toekomstbestendige woningen in gebieden waar het aantal huishoudens niet meer toeneemt. Het behalen van de klimaatdoelstellingen en de ruimte voor de opwekking van hernieuwbare energie. Het oplossen van de stikstofcrisis. Waar de Randstad aanloopt tegen haar fysieke grenzen om deze opgaven aan te pakken, benutten we de kracht van de regio's. Op die manier dragen we bij aan de brede welvaart in heel ons land.

Maar dit alles is niet vanzelfsprekend. Want door krimp, vergrijzing of eenzijdige focus op de Randstad krijgen regio's niet altijd de aandacht die ze verdienen en nodig hebben. En is er overheidsgeld nodig voor grote projecten zoals

de Lelystad. Dan moeten regio's twee keer zo hard werken voor steun van Den Haag.

Het gevolg hiervan is dat vaak dezelfde regio's het kind van de rekening zijn. Een jaar geleden schreef SCP-directeur Kim Putters al dat het toekomstperspectief in het geding is voor de grensstreken, voor de noordelijke provincies. Jongeren trekken weg en bedrijvigheid verdwijnt.

De ChristenUnie wil dat onze regio's de aandacht krijgen die ze verdienen. Zodat het wonen, werken en opgroeien ook voor volgende generaties goed is.

Regiocheck voor krimp- en grensregio's

Haagse regels werken niet altijd voor een school in een krimpgebied of een ondernemer die aan de grens woont. Vaak komt de overheid daar pas achteraf achter en dan is het soms al te laat. Dat moet anders kunnen. Daarom willen wij een regiocheck waarbij bij nieuw beleid in kaart wordt gebracht wat negatieve gevolgen kunnen zijn voor krimp- en grensregio's en hoe dat kan worden opgelost.

Samen leven in het Noorden

1. Zorg dichtbij. Zorg moet weer dichterbij huis komen – in de regio dus. Daarom kiezen we voor zorgregio's die met zorgverleners, bewoners en patiënten plannen maken hoe zorg in dat gebied er uit moet zien. Zo bewaken we ook de bereikbaarheid van bijvoorbeeld spoedeisende hulp. We juichen initiatieven toe om ziekenhuiszorg toegankelijk te maken: zoals bewezen vormen van coöperatief bestuur en vormen van crowdfunding.

2. De kracht van kleine scholen.

Ook in gebieden met weinig inwoners is het belangrijk dat je ouders hebt om een school te kiezen die bij je overtuiging past. Daarom blijft de kleinscholentoeslag intact. Samenwerking moedigen we aan, maar de vrijheid voor eigen keuzes blijft overeind.

3. De basis op peil. Mensen willen graag in hun regio blijven wonen. Dat betekent dat de randvoorwaarden om naar school te gaan, passend werk te vinden, gezond oud te worden en voldoende bereikbaar te blijven, ook behouden of versterkt moeten worden.

4. Steun voor lokale media. Lokale en regionale media zijn heel belangrijk voor de lokale nieuwsvoorziening, onder meer voor de versterking van de lokale democratie. De ChristenUnie wil het lokale media-aanbod op peil houden. Er komt een fonds voor de lokale en regionale journalistiek om redacties te versterken. En er komt meer ruimte bij de NPO voor regionale programmering.

Fonds voor de samenleving

We investeren 100 miljoen in een fonds voor de samenleving, waarmee we een impuls geven aan de ondersteuning van sociale verbanden en onze samenleving. Het fonds wordt toegevoegd aan de middelen voor gemeenten en kan lokaal naar eigen inzicht worden ingezet, zonder de hokjes van verschillende wetten, zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo),

Participatiewet of Jeugdwet. Het fonds kan bijvoorbeeld worden gebruikt voor het ondersteunen van burgerinitiatieven, burgercoöperaties, ontmoetingsplekken, mantelzorgondersteuning, vrijwilligers(loketten) of andere initiatieven die de verbondenheid en zorgzaamheid in de samenleving versterken.

5. Eén overheidsloket voor kwetsbare burgers.

De overheid moet dienstbaar zijn aan mensen en moet daarbij ook de kwetsbaren beschermen. Sommige hulpvragen zijn niet in een formulier te vatten. Als je schulden helpt, je baan verliest en te maken hebt met een ziek kind, heb je met een magazijn aan overheidsinstanties te maken. Dan is het lastig om te weten waar je heen moet met je vraag. Voor deze mensen met vragen is persoonlijk contact cruciaal. De gemeente zou hiervoor de plek moeten zijn, als overheid die het dichtst bij de burger staat. De ChristenUnie wil dat er één overheidsloket komt voor kwetsbare burgers bij gemeenten.

6. Regionale spreiding cultuur. Bij de verdeling van overheidssubsidies voor culturele instellingen is een eerlijker verdeling over het land het uitgangspunt, zodat mensen in én buiten de randstad kunnen genieten van de rijkdom van het culturele leven.

7. Veiligheid in de regio. De wettelijke norm van 1 wijkagent op 5000 inwoners wordt overal gerealiseerd. Voor probleemwijken en het landelijk gebied komt capaciteit beschikbaar voor gerichte inzet van extra agenten en/of materieel. De basisteams in het hele land moeten op orde worden gebracht.

8. Friese taal in de grondwet. De Friese taal wordt grondwettelijk verankerd, net als het Nederlands en de Nederlandse gebarentaal.

Samen werken in het Noorden

9. Door met de regiodeals. Met de regiodeals is er de afgelopen vier jaar heel mooi werk gedaan door minister Carola Schouten. Daarom gaan we hier mee door! Dat biedt kans om te investeren in het Noorden. Bijvoorbeeld in de noordelijke industrieclusters.

Financiële zekerheid voor gemeenten om hun taken uit te voeren

Gemeenten moeten in staat zijn om hun taken zoals de Wmo, jeugdzorg en het zorgen voor voorzieningen als bibliotheken en zwembaden goed uit te kunnen voeren. De ChristenUnie wil dat er voldoende extra geld komt voor gemeenten om dat te doen waar ze goed in zijn: aandacht geven mensen die dat nodig hebben. De herverdeling van het gemeentefonds moet eerlijk zijn. Ook voor de gemeenten in het Noorden moet de herverdeling eerlijk uitpakken. Zij moeten niet eenmalig gecompenseerd worden, maar meegenomen worden in een eerlijke verdeling van het geld, zodat ook zij financiële zekerheid hebben voor de lange termijn. Het voorstel voor de herverdeling dat nu op tafel ligt kan niet het eindbeeld zijn.

10. Beter samenwerken over de grens. Steviger inzetten op grensoverschrijdende samenwerking door de juiste randvoorwaarden te creëren op thema's als arbeidsmarkt (onder andere erkennen van diploma's en beroepskwalificaties, en arbeidsbemiddeling), openbaar vervoer, (spoed)zorg en onderwijs (taal en cultuur).

11. Koploper energietransitie.

Het Noorden moet koploper blijven in de energietransitie. We stimuleren de ontwikkelingen op het gebied van waterstof. De ChristenUnie wil toe naar een lokaal vormgegeven energiesysteem van volledig hernieuwbare energie. De ChristenUnie wil dat iedereen de overstap mee kan maken. In Fryslân, Groningen en Drenthe hebben we veel energiecoöperaties, zij dragen bij aan het maken van die overstap en moeten voldoende ondersteuning en middelen krijgen vanuit het

rijk. Subsidieregelingen moeten ook toegankelijk zijn voor particulieren. Bij de ontwikkeling van duurzame energieprojecten zoals wind en zon moeten de omwonenden mee kunnen delen in de opbrengsten en wordt een bijdrage gestort in een gebiedsfonds waar voorzieningen voor de lokale gemeenschap mee kunnen worden ondersteund.

12. Een sociale basisvoorziening voor werk.

De ChristenUnie heeft gemengde gevoelens over het verdwijnen van sociale werkplaatsen. Er komt weer een stevige publieke sociale infrastructuur om mensen aan de basis van de arbeidsmarkt te ondersteunen en te helpen ontwikkelen. Met in elke regio een plek waar vraag en aanbod samenkomen, waar kennis en expertise is om mensen te begeleiden en waar werkgevers terecht kunnen met vragen. In of vanuit deze infrastructuur moeten voldoende werkplekken aangeboden worden voor mensen die duurzaam of tijdelijk afhankelijk zijn van een beschermde werkomgeving: een vangnet én een springplank.

13. Faire prijs voor boeren, betere verdeling van winst in de keten. Er komt een fonds, gevoed door supermarkten, dat boeren belooft voor de extra prestaties die zij leveren op het gebied van dierenwelzijn en milieu. Zoals bij duurzame energie de onrendabele top wordt bekostigd met een heffing en een subsidie, zo wordt een boer beloond met subsidie beloond voor de bovenwettelijke prestaties die hij levert, maar die nu onvoldoende betaald worden, terwijl in de winkel door de heffing zo veel mogelijk de echte prijs van een product wordt betaald.

14. Goede financiële arrangementen voor jonge boeren. Wij willen dat jonge boeren een familiebedrijf kunnen overnemen dat al generaties lang in de familie is. Goede financiële arrangementen voor jonge boeren zijn daarbij hard nodig. Boeren die een bedrijf willen overnemen krijgen een tegemoetkoming in de kosten als ze vergroeningsmaatregelen nemen.

15. Aanpakken van mismatches op de arbeidsmarkt. Gericht beleid afgestemd op regionale arbeidsmarktproblematiek is nodig en vraagt onder andere om een stevige onderwijsagenda, met daarbinnen prioriteit voor kansengelijkheid en talentontwikkeling en kennis maken met het werkveld.

16. Sterke regionale industrieclusters. Ons land kent verschillende industriële regio's waar de bedrijvigheid van de energie-intensieve basisindustrie sterk is geclusterd, zoals Eemshaven-Delfzijl en Emmen. De regio is de plek waar de ontwikkeling naar een circulaire en klimaatneutrale industrie daadwerkelijk vorm kan en moet krijgen. De regionale samenwerking tussen bedrijfsleven, overheid, kennisinstellingen en het beroepsonderwijs moet versterkt worden. Bijvoorbeeld door via het nationale programma regionale energiestrategieën (RES) de rol die deze industriële clusters kunnen hebben in de energietransitie te coördineren. We willen ook in de regio investeren bij nieuwe innovaties. Zo laten we werkgelegenheid samen opgaan met de woningmarktopgave

17. Spreiding van Rijkswerkgelegenheid. De overheid is een ontzettend belangrijke werkgever. Daarom wordt spreiding van Rijkswerkgelegenheid de norm. Behoud daarom de Rijksdiensten die er nu in de regio zijn, maar het Rijk zoekt bij het oprichten van nieuwe diensten of afdelingen nadrukkelijk naar locaties in de regio. Zo werken we aan werkgelegenheid in het hele land.

Samen wonen en reizen in het Noorden

18. Wonen in je regio voor jong en oud. Ook als je oud wordt wil je op de plek kunnen wonen waar je je thuis voelt. Nu is dat voor veel ouderen lastig op het moment dat ze kleiner willen wonen, of bijvoorbeeld in een huis zonder trap. De ChristenUnie maakt daarom 1 miljard euro vrij voor 80.000 ouderenwoningen in heel Nederland. We geven woningcorporaties ook meer financiële ruimte om te bouwen voor andere groepen, zoals jongeren.

19. Kortere reistijden. Het landelijk gebied biedt de ruimte die de Randstad zoekt. Goede verbindingen en kortere reistijden tussen de Randstad en onder meer Noord-Nederland zijn dan ook van nationaal belang. Het spoor wordt hiervoor waar mogelijk en stapsgewijs geschikt gemaakt voor hogere snelheden. Ook wordt geïnvesteerd in nieuwe spoorlijnen waarbij gedacht kan worden aan de trajecten Lelystad-Heerenveen-Groningen (Lelylijn), Groningen-Zernike en Emmen-Veendam]. Het spoorknooppunt Zwolle wordt verbeterd zodat treinen niet onnodig op elkaar hoeven te wachten. Over de grens werken we aan kortere reistijden voor de verbinding Groningen-Bremen-Hamburg.

20. Digitaal bereikbaar. Investeren in bereikbaarheid moet ook digitaal gebeuren: dat betekent snelle internetverbindingen en landelijke dekking.

Recht doen aan Groningen

Er moet gewerkt worden aan herstel in Groningen. Herstel van huizen en breuklijnen in de samenleving, door afhandeling van de schade en versterking. Maar ook herstel van vertrouwen, waar mensen het vertrouwen in de overheid hebben verloren. We maken Groningen koploper in de overgang naar schone energie, zoals waterstof en werken zo aan toekomstperspectief. De gevolgen van de gaswinning grijpen diep in de levens van mensen. Er komt structureel geld voor geestelijke verzorging in het aardbevingsgebied.

21. Steun voor kwetsbare gebieden. In alle kwetsbare regio's met veel dumpingen, leegstand of andere gevoeligheden komt gerichte steun en werken Rijk en lokale overheden, OM, Politie, Belastingdienst, FIOD en RIEC samen naar voorbeeld van de Taskforce Zeeland Brabant.

